

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๖๖
สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

๑. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรในภาพรวมและสินค้าเกษตรที่สำคัญ

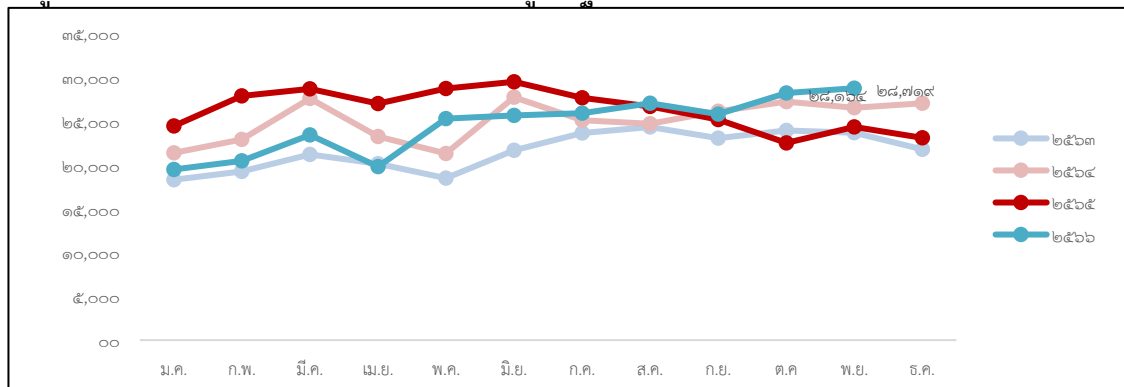
รายการ	มูลค่าส่งออก ปี ๖๕	พ.ย. ๖๕	พ.ย. ๖๖	ต.ค. ๖๖	% เปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับ	
	ล้านบาท				พ.ย. ๖๕	ต.ค. ๖๖
รวมสินค้าเกษตรและอาหารทั้งหมด	๓๑๕,๒๓๙	๒๔,๓๑๘	๒๘,๗๑๙	๒๘,๑๖๔	๑๘%	๒%
ข้าว	๑๘,๖๙๑	๑,๗๑๖	๒,๓๖๔	๒,๓๕๐	๓๘%	๑%
ปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง	๑๙,๒๓๒	๑,๗๔๓	๑,๗๓๖	๑,๖๒๑	-๐.๔%	๗%
กุ้งดิบและกุ้งแปรรูปแช่เย็น/แช่แข็ง	๗,๒๗๖	๕๖๐	๓๘๐	๖๖๓	-๓๒%	-๔๓%
สินค้าประมงอื่นๆ	๑๗,๓๙๗	๑,๒๗๙	๑,๑๕๖	๑,๓๖๑	-๑๐%	-๑๕%
ผลไม้และลูกไม้	๓,๓๔๓	๒๐๙	๓๔๓	๓๕๒	๖๔%	-๓%
-ทุเรียน	๔๕๐	๒๑	๔๕	๖๕	๑๑๔%	-๓๑%
-มังคุด	๑๘	๑.๔๑	๐.๐๐	๐.๐๒	-๑๐๐%	-๑๐๐%
กล้วยไม้ตัดดอก	๔๘๑	๓๓	๓๑	๓๒	-๖%	-๓%
อาหารสัตว์เลี้ยง	๒๗,๙๖๔	๒,๒๐๙	๒,๒๔๔	๒,๑๗๗	๒%	๓%
ยางและของที่ทำจากยาง	๑๖๒,๕๖๖	๑๒,๔๒๖	๑๕,๖๖๓	๑๔,๗๖๙	๒๖%	๖%

ที่มา : กรมศุลกากร

๒. สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม

๒.๑ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๖ ประเทศไทยส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารไปยังสหรัฐอเมริกา คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น ๒๘,๗๑๙ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๘ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากมูลค่าการนำเข้าสำคัญของ ข้าว (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๘) ผลไม้และลูกไม้ (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๔) อาหารสัตว์เลี้ยง (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒) และยางและของที่ทำจากยาง (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๖) ในขณะที่ การนำเข้าปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง กุ้งดิบและกุ้งแปรรูปแช่เย็น/แช่แข็ง สินค้าประมงอื่นๆ และกล้วยไม้ตัดดอก ลดลงร้อยละ ๐.๔, ๓๒, ๑๐ และ ๖ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในปี ๒๕๖๖ ยังมีปัจจัยเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อการค้าส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารไทยในหลายเรื่อง เช่น ภาวะเงินเฟ้อ และเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา ที่ยังคงชะลอตัว ซึ่งส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายของผู้บริโภค รายละเอียดตามภาพด้านล่าง

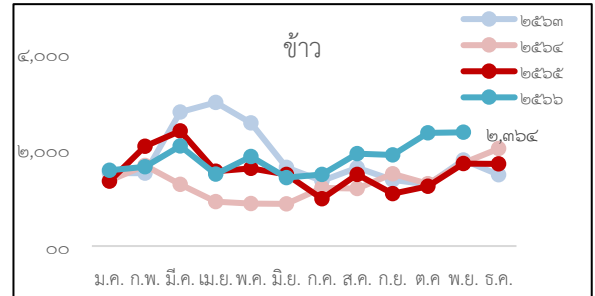
ภาพ มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารจากไทยสู่สหรัฐอเมริกา เปรียบเทียบแบบรายเดือน ในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมา

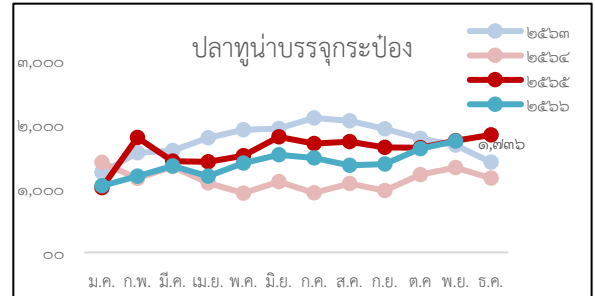
ข้อมูลจาก : กรมศุลกากร

๒.๒ มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรสำคัญ ๘ รายการ

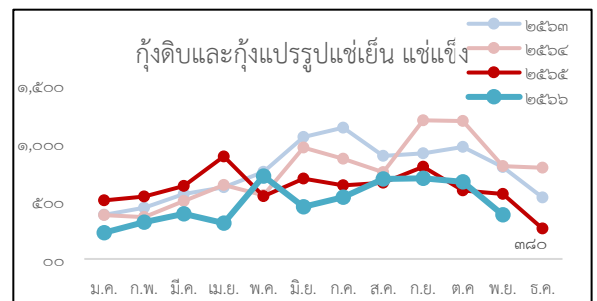
๑. ข้าว มีมูลค่าการส่งออก ๒,๓๖๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมาร้อยละ ๓๘ เนื่องจากค่าเงินบาทที่อ่อนตัว และสต็อกข้าวของโลกที่ลดลง หลังจากเกิดภาวะภัยแล้งจากปรากฏการณ์เอลนีโญ รวมถึงน้ำท่วมและภัยธรรมชาติอื่น ๆ ที่กระทบต่อการเพาะปลูกของหลายประเทศผู้ผลิต จึงทำให้หลายประเทศเร่งการนำเข้า เพื่อความมั่นคงทางอาหาร

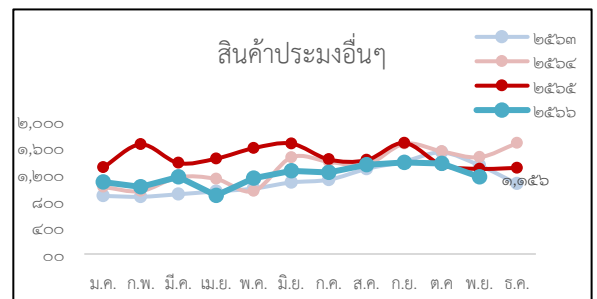
๒. ปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง มีมูลค่าการส่งออก ๑,๗๓๖ ล้านบาท ลดลงกว่าปีก่อนร้อยละ ๐.๔

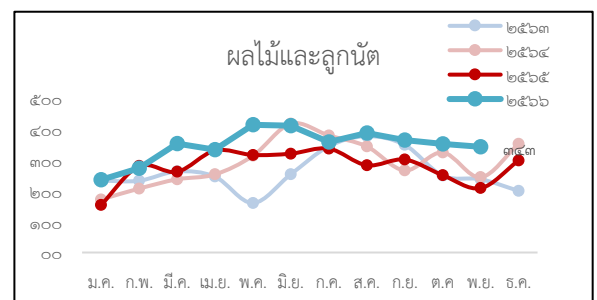
๓. กุ้งดิบ และกุ้งแปรรูปแช่เย็น/แช่แข็ง มีมูลค่าการส่งออก ๓๘๐ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๓๒ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน โดยมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นเข้าใกล้กับช่วงก่อนเกิดโรคระบาดโควิด-๑๙ อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการผลิตกุ้งของไทยที่ลดลงอันเนื่องมาจากโรคระบาด EMS สินค้าคงคลังในสหรัฐอเมริกา ที่ยังคงมีมากจากการกักตุนในช่วงการระบาดของโควิด-๑๙ และอัตราเงินเฟ้อที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยในสหรัฐอเมริกา ยังคงเป็นประเด็นท้าทายสำหรับสินค้ากุ้งดิบ และกุ้งแปรรูปแช่เย็น/แช่แข็งของไทย

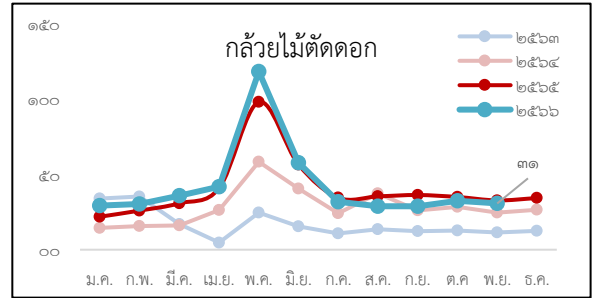
๔. สินค้าประมงอื่น ๆ มีมูลค่าการส่งออก ๑,๑๕๖ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๑๐ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน สินค้าส่งออกหลักในกลุ่มนี้ คือ ปลาทูน่า ปูนิ่ม และปลาหมึกแช่แข็ง

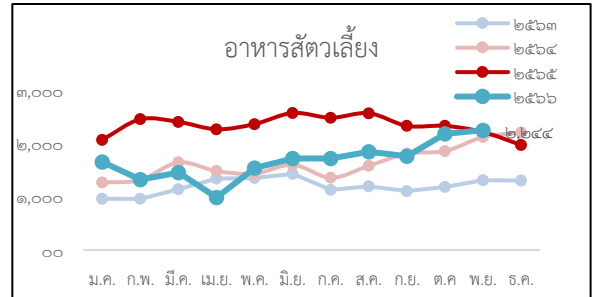
๕. ผลไม้และลูกนัต มีมูลค่าการส่งออก ๓๔๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๔ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน สินค้าผลไม้สดส่งออกสำคัญในกลุ่มนี้ คือ ทูเรียน มังคุด และมะพร้าว โดยในเดือนที่ผ่านมาพบว่า มีการส่งออกทุเรียนสดแช่เย็นเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าจะต้องใช้การขนส่งทางอากาศ ทำให้ผลไม้ไทยมีราคาสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่สินค้าก็ยังคงเป็นที่ต้องการของตลาด

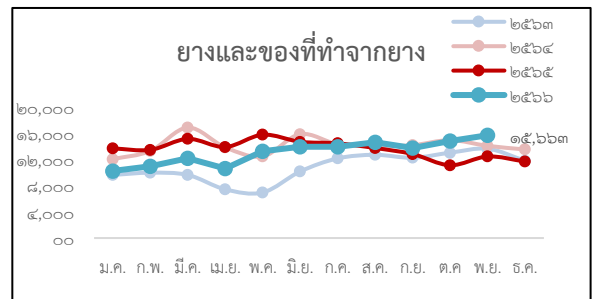
๖. กล้วยไม้ตัดดอก มีมูลค่าการส่งออก ๓๑ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๖ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันกับปีที่ผ่านมา สถานการณ์โควิด-๑๙ ที่ดีขึ้นในสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้กล้วยไม้ตัดดอกกลับมาส่งออกได้ดีอีกครั้ง ทั้งฤดูกาลส่งออกกล้วยไม้ไทยจะส่งออกได้ดีในช่วงไตรมาสที่สองของปี และหลังจากนั้นมูลค่าการส่งออกจะเริ่มทรงตัวไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก

๗. อาหารสัตว์เลี้ยง มีมูลค่าการส่งออก ๒,๒๔๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันกับปีที่ผ่านมา โดยในไตรมาสสี่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นไปในแนวทางเดียวกับสองปีก่อนหน้า ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการนำเข้าจากทุกประเทศ พบว่า สหรัฐอเมริกา ยังคงนำเข้าสินค้าอาหารสัตว์จากไทยมากเป็นอันดับหนึ่งต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ เป็นต้นมา และประเทศไทยเป็นแหล่งส่งออกอาหารสุนัขและแมวอันดับ ๑ ของสหรัฐอเมริกา จากการรับจ้างผลิต (Original Equipment Manufacturer - OEM) ให้กับแบรนด์ชั้นนำ

๘. ยางและของที่ทำจากยาง มูลค่าการส่งออก ๑๕,๖๖๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๖ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันกับปีที่ผ่านมา สถานการณ์โควิด-๑๙ ที่ดีขึ้นในสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้ความต้องการถุงมือยางทางการแพทย์ลดลง ทำให้มูลค่าการส่งออกเริ่มกลับเข้าสู่แนวโน้มปกติเดิมก่อนการระบาด

๓. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย และแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของไทย

๓.๑ รายงานการปฏิเสธการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารไทย สำหรับเดือนตุลาคม องค์การอาหารและยาของสหรัฐอเมริกา (US Food and Drug Administration - FDA) ได้ปฏิเสธการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารจากไทยจำนวน ๑๔ รายการ แบ่งเป็นสินค้าอาหารสำเร็จรูป ๑๑ รายการ สินค้าผักและผลไม้ ๒ รายการ และสินค้าประมง ๑ รายการ โดยบริษัทที่ถูกปฏิเสธนำเข้าสินค้ามีจำนวน ๖ ราย และถูกปฏิเสธด้วย ๙ สาเหตุ ได้แก่ พบสิ่งแปลกปลอมหรือสิ่งสกปรก (FILTHY) พบสีผสมอาหารที่ไม่ปลอดภัย (UNSAFE COL) ฉลากไม่ระบุรายละเอียดส่วนผสมตามที่กำหนด (LIST INGREDIENTS) พบเชื้อซาลโมเนลลาในสินค้า (SALMONELLA) พบสารเติมแต่งอาหารที่ไม่ปลอดภัย (UNSAFE ADD) พบสารปนเปื้อน (UNSAFE DIETARY) พบสารพิษหรือสารอันตราย (POISONOUS) ฉลากแสดงปริมาณ น้ำหนัก หน่วยวัด หรือการนับไม่ถูกต้อง (LACKS N/C) และฉลากไม่จัดทำเป็นภาษาอังกฤษ (NO ENGLISH) ทั้งนี้ การปฏิเสธดังกล่าวเป็นการปฏิเสธแต่ละรุ่นสินค้าที่นำเข้า เนื่องจากไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่สหรัฐอเมริกาคำหนดเท่านั้น มิใช่เป็นการห้ามนำเข้าอย่างถาวร

๓.๒ ผลการตรวจประเมินระบบควบคุมตรวจสอบสินค้าปลาหนัง (Siluriformes) ของกรมประมงโดย FSIS-USDA หน่วยงาน Food Safety and Inspection Service (FSIS) สังกัดกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา หรือ USDA (US Department of Agriculture) ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่เดินทางมาตรวจประเมินระบบควบคุมตรวจสอบการผลิตและส่งออกปลาหนัง (Siluriformes) ของกรมประมง ณ ประเทศไทย โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยอาหาร ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๒๒ กันยายน ๒๕๖๖ โดยเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๖ FSIS-USDA มีหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบไปยังกรมประมง โดยขอให้ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องตามที่ได้แจ้งในช่วงประชุมปิด (Exit Meeting) ในวันสรุปผลการประชุม ทั้งนี้ ขอให้กรมประมงจัดส่งเอกสารผลการแก้ไขข้อบกพร่องถึง FSIS ภายใน ๖๐ วันหลังจากได้รับหนังสือ ผลการตรวจประเมินภาพรวมไม่พบข้อบกพร่องร้ายแรงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม ความถี่ในการเข้าตรวจสอบโรงงานแปรรูปจำนวน ๑ ครั้งใน ๓ ปียังไม่เพียงพอ และเจ้าหน้าที่ไม่มีการระ

ข้อบกพร่องด้านสุขอนามัยของโรงงานและระบบ HACCP ในช่วงการเข้าตรวจสอบโรงงาน จึงเห็นควรดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องและจัดส่งข้อมูลให้ FSIS ภายในระยะเวลาที่กำหนดต่อไป เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการส่งออกสินค้าประมงจากไทยไปยังสหรัฐอเมริกา

๓.๓ รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ๒๕๖๖ (Trafficking in Persons - TIP Report) กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา (U.S. Department of State) เผยแพร่รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์หรือ Trafficking In Persons (TIP) Report ประจำปี ๒๕๖๖ เพื่อรายงานผลการประเมินสถานการณ์การค้ามนุษย์และการดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศต่าง ๆ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๖ สหรัฐอเมริกาจัดอันดับให้ไทยอยู่ใน Tier 2 ซึ่งอยู่ในอันดับเดียวกันกับปีที่ผ่านมา (๒๕๖๕) โดยประเทศในกลุ่มอาเซียนได้รับการจัดอันดับ ดังนี้ Tier 1 ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ Tier 2 ลาว ไทย อินโดนีเซีย (ปรับขึ้น) Tier 2 Watch List บรูไน (ปรับขึ้น) มาเลเซีย (ปรับขึ้น) เวียดนาม และ Tier 3 กัมพูชา เมียนมาร์ สหรัฐอเมริกาประเมินว่าการดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของรัฐบาลไทยยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปราบปรามการค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตาม ไทยได้แสดงถึงความพยายามที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - ๑๙ ประเทศไทยยังคงศักยภาพด้านการปราบปรามการค้ามนุษย์ได้ ดังนั้น สหรัฐอเมริกาจึงยังคงจัดให้ไทยอยู่ในอันดับ Tier 2 ดังเดิม

๔. สถานการณ์ด้านการเกษตรหรือเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร ที่สำคัญของสหรัฐอเมริกา

๔.๑ รายงานการพบใช้หวัดนก HPAI ในหลายเขตของรัฐแคลิฟอร์เนีย เมื่อเดือนธันวาคม มีรายงานการตรวจพบการระบาดของโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ร้ายแรง หรือ HPAI (Highly Pathogenic Avian Influenza) หลายครั้งในรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๖ มีการรายงานโดยหน่วยบริการตรวจสอบสุขอนามัยพืชและสัตว์ หรือ APHIS (Animal and Plant Health Inspection Service) USDA พบการระบาดในฟาร์มไก่เนื้อ ๒ แห่งในเขต Stanislaus County โดยสัตว์ปีกในฟาร์มทั้งสองแห่งจำนวนราวห้าแสนตัวได้รับผลกระทบ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๖ พบการระบาดในฟาร์มไก่เนื้อเพิ่มอีก ๑ แห่ง กระทรวงเกษตรและอาหารของรัฐแคลิฟอร์เนีย (California Department of Food and Agriculture) ระบุว่า มีการพบการระบาดของไข้หวัดนก HPAI อย่างมากในรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยในเขต Sonoma County มีการพบการระบาดของไข้หวัดนก HPAI ในฟาร์มไก่ไข่ ส่งผลให้มีการประกาศภาวะฉุกเฉิน โดยมีการกักกันและทำลายสัตว์ปีกราว ๒๕๐,๐๐๐ ตัว เมื่อช่วงปลายเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา มีการรายงานการตรวจพบการระบาดของไข้หวัดนก HPAI ในฟาร์มไก่ไข่ซึ่งมีแม่ไก่ ๘๒,๕๐๐ ตัว และในฟาร์มเพาะพันธุ์เป็ดเชิงพาณิชย์ซึ่งมีเป็ดจำนวน ๑๖๙,๓๐๐ ตัว เขตอื่น ๆ ของรัฐแคลิฟอร์เนียที่มีรายงานการพบการระบาดของไข้หวัดนก HPAI ได้แก่ เขต Fresno, Merced และ San Benito

๔.๒ ไบเดนออกคำสั่งขยายการห้ามนำเข้าสินค้าประมงจากรัสเซียให้ครอบคลุมการแปรรูปโดยประเทศที่สาม เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ ประธานาธิบดีโจ ไบเดน ของสหรัฐอเมริกา ได้ลงนามในคำสั่งบริหาร (Executive Order) ไม่มีเลขที่ เพื่อขยายคำสั่งบริหารเลขที่ ๑๔๐๖๘ ที่ห้ามนำเข้าสินค้าประมงที่จับในน่านน้ำรัสเซียโดยเรือที่ซัดธงรัสเซีย โดยให้ครอบคลุมถึงสินค้าประมงจากประเทศที่สามซึ่งมีการแปรรูปวัตถุดิบสัตว์น้ำที่มีต้นกำเนิดจากรัสเซีย ซึ่งรวมถึงจีน สหรัฐอเมริกา เห็นว่า ผู้เกี่ยวข้องในการจัดหาสินค้าหรือดำเนินธุรกรรมที่เป็นการสนับสนุนกองกำลังทหารรัสเซีย นั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการรุกรานยูเครนอย่างโหดร้าย โดยที่คำสั่งบริหารฉบับนี้เป็นผลมาจากข้อแถลงการณ์ร่วมของประมุขผู้นำ G7 ลงวันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ คำสั่งบริหารฉบับนี้เรียกร้องให้ประเทศสมาชิก ซึ่งได้แก่ แคนาดา ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร รวมถึงสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป กระตุ้นความพยายามในการต่อต้านการรุกรานและการหลบเลี่ยงมาตรการคว่ำบาตร ตลอดจนมาตรการควบคุมการส่งออกสินค้าของรัสเซีย และเรียกร้องให้ดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อไม่ให้รัสเซียสามารถทำกำไรจากการส่งออกสินค้า และกำหนดมาตรการเพื่อจำกัดการจำหน่ายสินค้ารัสเซียผ่านประเทศที่สาม หลังจากมีการออกคำสั่งบริหารดังกล่าวแล้ว สำนักงานควบคุมทรัพย์สินต่างประเทศของกระทรวงการคลังสหรัฐอเมริกา (US Treasury Department of Foreign Assets Control) ได้ออกข้อกำหนดให้ปลาแชลมอน ปลาคอด ปลาพอลล็อก (Pollock) และปูเป็นสินค้าต้องห้ามภายใต้มาตรการนี้ การห้ามนำเข้าจะมีผลบังคับใช้ทันทีตั้งแต่วันที่ ๐๐.๐๑ น. ของวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ตามเวลามาตรฐานฝั่งตะวันออกของสหรัฐอเมริกา โดยครอบคลุมสินค้าสัตว์น้ำซึ่งมีการผลิตทั้งหมดหรือบางส่วนในรัสเซีย หรือจับในน่านน้ำรัสเซียโดยเรือประมงที่ซัดธงรัสเซีย ไม่ว่าสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์นั้นมีการแปรรูปบางส่วนหรือทั้งหมดภายนอกสหพันธรัฐรัสเซียก็ตาม ทั้งนี้ นักการเมืองสหรัฐอเมริกาบางรายมองว่า การตรวจสอบย้อนกลับไปยังแหล่งกำเนิดสัตว์น้ำของรัสเซียอาจเป็นเรื่องยุ่งยาก และอาจเป็นไปได้ หากไม่มีการขยายโปรแกรมการตรวจติดตามสินค้าประมงนำเข้า หรือ SIMP (Seafood Import Monitoring Program) ให้ครอบคลุมมากขึ้น นักการเมืองบางรายเห็นว่า คุกคามของสหรัฐอเมริกา หรือ CBP (US Customs and Border Protection) ขาดแคลนทรัพยากรในการบังคับใช้คำสั่งห้ามนำเข้านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยังไม่มีชัดเจนว่า CBP จะสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของสัตว์น้ำก่อนการแปรรูปได้อย่างไร อย่างไรก็ตาม CBP และกระทรวงการคลังสหรัฐอเมริกา กลับเชื่อมั่นว่าจะสามารถบังคับใช้คำสั่งบริหารที่ห้ามนำเข้าสินค้าประมงรัสเซียที่แปรรูปในประเทศที่สามได้อย่างแน่นอน

๔.๓ วุฒิสมาชิกสหรัฐอเมริกาเสนอร่างกฎหมายระงับการนำเข้าอาหารทะเลจากจีน สมาชิกวุฒิสภาสหรัฐอเมริกา (สว.) นาย Tom Cotton (R-Arkansas) ได้เสนอร่างกฎหมายต่อต้านการปฏิบัติการต้องห้ามของจีนในเขตมหาสมุทร (The Ban China's Forbidden Operations in the Oceanic Domain: C- FOOD) โดยจะระงับการนำเข้าสินค้าประมงของจีนจนกว่ารัฐบาลสหรัฐอเมริกาจะสามารถยืนยันได้ว่า ไม่ได้มีการใช้แรงงานบังคับในการผลิต และรัฐบาลจีนยุติการอุดหนุนกองเรือประมงของตน นอกจากนี้ ร่างกฎหมายดังกล่าวยังกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกาเป็นผู้พิจารณาว่ากองเรือประมงของจีนจะไม่ถูกนำมาใช้บุกได้วัน และกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของสหรัฐอเมริกากำหนดบาตรบริษัทที่มีส่วนร่วมในการขนถ่ายสินค้าประมงของจีน โดยร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวจะหยุดการนำเข้าสินค้าประมงที่ผิดกฎหมายและกำหนดต้นทุนที่แท้จริงให้กับรัฐบาลจีนและบริษัทที่สนับสนุนรัฐบาล และเป็น การตอบสนองต่อรายงานขององค์กร Outlaw Ocean Project ที่กล่าวหาว่า ผู้แปรรูปสัตว์น้ำของจีนหลายรายมีการใช้แรงงานชาวอุยกูร์ ซึ่งผิดกฎหมายภายใต้กฎหมายของสหรัฐอเมริกา ในการผลิตสินค้าประมงส่งออกมายังสหรัฐอเมริกาในเวลาต่อมา ทั้งนี้ บริษัทสินค้าประมงบางแห่งได้ตัดความสัมพันธ์กับผู้ประกอบการแปรรูปสัตว์น้ำของจีนที่มีหลักฐานการใช้แรงงานชาวอุยกูร์ และฝ่ายนิติบัญญัติของสหรัฐอเมริกาต่างผลักดันให้มีการออกกฎหมายต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในรายงานดังกล่าว

๔.๔ คณะกรรมาธิการการค้าระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาไฟเขียวสอบสวนการนำเข้ากุ้ง คณะกรรมาธิการการค้าระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (US International Trade Commission) ลงมติให้ดำเนินการตรวจสอบการนำเข้ากุ้งน้ำจืดแช่แข็งที่นำเข้าจากเอกวาดอร์ อินเดีย อินโดนีเซีย และเวียดนาม เพื่อพิจารณาว่าสหรัฐอเมริกาควรบังคับใช้มาตรการเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด (Antidumping – AD) และการตอบโต้การอุดหนุน (Countervailing duties – CVD) หรือไม่ การลงมติของคณะกรรมาธิการฯ เกิดขึ้นหลังจากได้รับข้อร้องเรียนจากสมาคมผู้แปรรูปกุ้งแห่งอเมริกา (American Shrimp Processors Association) ซึ่งอ้างว่าการนำเข้ากุ้งจากประเทศเหล่านี้ ส่งผลเสียอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมกุ้งในประเทศ โดยได้แย่งส่วนแบ่งตลาดจากผู้ผลิตในประเทศ ตัดราคา และเป็นภัยร้ายแรงต่อผู้แปรรูปกุ้งและทำประมงกุ้งภายในประเทศ การนำเข้าที่ไม่เป็นธรรมเหล่านี้ส่งผลให้อุตสาหกรรมของสหรัฐอเมริกาเข้าสู่ภาวะวิกฤต ทั้งนี้ เมื่อต้นปี ๒๕๖๖ มีการลงมติให้คงภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด หรือ AD สำหรับกุ้งที่นำเข้าจากอินเดีย จีน ไทย และเวียดนามต่อไป

๔.๕ กรรมาธิการสภาผู้แทนสหรัฐอเมริกา แนะนำให้จัดทำโปรแกรม SIMP เป็นพิเศษสำหรับจีน คณะกรรมาธิการสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐอเมริกา ด้านการแข่งขันทางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ได้นำเสนอรายงานเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖ เรียกร้องให้ปราบปรามสินค้าประมงนำเข้าจากจีน ที่อาจแปรรูปโดยใช้แรงงานบังคับ โดยนำเสนอข้อแนะนำเชิงนโยบายราว ๑๕๐ ข้อ เพื่อจัดระเบียบ (Reset) ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับจีน โดยเสนอให้สภาองเกรสออกกฎหมายป้องกันการไหลออกของเงินทุนและเทคโนโลยีจากสหรัฐอเมริกา ในการสนับสนุนความก้าวหน้าทางทหารและการละเมิดสิทธิมนุษยชน และเสริมสร้างความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจร่วมกับพันธมิตรและหุ้นส่วน ในขณะที่เดียวกันก็รับประกันความเป็นผู้นำของอเมริกาในอีกหลายทศวรรษข้างหน้า นอกจากนี้ ยังเรียกร้องให้สภาองเกรสขยายขอบข่ายกฎหมายป้องกันการจ้างงานบังคับในอุยกูร์ (Uyghur Forced Labor Prevention Act - UFLPA) เพื่อให้ครอบคลุมสินค้าประมงจากจีนทั้งหมด ซึ่งจะส่งผลให้ผู้นำเข้าสินค้าประมงจากจีนต้องแสดงหลักฐานว่าไม่ได้มีการใช้แรงงานอุยกูร์ในการผลิต ฝ่ายนิติบัญญัติของสหรัฐอเมริกายังมีความพยายามที่จะดำเนินการกับจีนในข้อกล่าวหาการละเมิดแรงงานในเรือประมงนอกน่านน้ำและในโรงงานแปรรูป ตลอดจนการนำเข้าเสนอร่างกฎหมายต่อวุฒิสภาเพื่อห้ามการนำเข้าสินค้าประมงจากจีน คณะกรรมาธิการฯ ยังเสนอให้สภาองเกรสกำหนดให้สินค้าประมงจากจีนทั้งหมดอยู่ภายใต้โปรแกรม SIMP (Seafood Import Monitoring Program) เพื่อให้มั่นใจว่าสหรัฐอเมริกา ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำประมงที่ผิดกฎหมายของจีน

๕. การคาดการณ์สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร

๕.๑ ผลการสำรวจราคาผลไม้เขตร้อนและข้าวในเขต DMV ประจำเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สำรวจราคาผลไม้เขตร้อนและข้าวในเขต DMV (Washington DC – Maryland –Virginia) ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๖๖ พบผลไม้สดจากไทยในท้องตลาด ได้แก่ ทุเรียนหอมทองแช่เยือกแข็ง ทุเรียนหอมทองสด (ตัดแต่ง) สับปะรดฤดูแล (ตัดแต่ง) และมะพร้าวอ่อน และพบผลไม้เขตร้อนอื่น ๆ ที่มีวางจำหน่าย ได้แก่ ทุเรียนภูเขาไฟแช่เยือกแข็ง ทุเรียนมาเลเซีย (มาเลเซีย) ลำไย (ไม่ระบุ) ลิ้นจี่ (ไม่ระบุ) สับปะรด (คอสตาริกา และฮอนดูรัส) สับปะรดสีชมพู (สหรัฐอเมริกา) แก้วมังกรเนื้อขาว (เอกวาดอร์) แก้วมังกรเนื้อแดง (เวียดนาม) แก้วมังกรผิวเหลือง (เอกวาดอร์) มะม่วง (เปรู เอกวาดอร์ เวียดนาม และบราซิล) มะพร้าวอ่อน (เวียดนาม) เงาะ (กัวเตมาลา) ฝรั่ง (ไม่ระบุ) และส้มโอ (เวียดนาม จีน สหรัฐอเมริกา) ผลไม้ที่จำหน่ายในท้องตลาดส่วนใหญ่นำเข้าจากเอกวาดอร์ โดยผลไม้บางชนิด เช่น แก้วมังกร และฝรั่งมีขนาดเล็กกว่าปกติและไม่สด และมะม่วงมีราคาแพงขึ้น ในเดือนนี้ไม่พบการวางจำหน่ายทุเรียนสดทั้งผลจากไทย คาดว่าอยู่ในช่วงนอกฤดูกาล แต่พบทุเรียนสด (ตัดแต่ง) และสับปะรดฤดูแล (ตัดแต่ง) จากไทยวางจำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ตไทย (Bangkok 54) ทั้งนี้ ซูเปอร์มาร์เก็ต Mainstream เริ่มวางจำหน่ายผลไม้เมืองร้อน เพิ่มความหลากหลายมากขึ้น สำหรับข้าว พบข้าวหอมมะลิ ข้าวกล้อง ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวกล้องหอมมะลิผสมข้าวแดง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจากประเทศไทย ในเดือนนี้พบข้าวหอมมะลิ

จากกัมพูชาและข้าวของสหรัฐอเมริกาอาจจำหน่าย โดยสังเกตพบว่า ซูเปอร์มาร์เก็ตบางแห่งเริ่มปรับลดราคาข้าวบางประเภทลดลง เช่น ข้าว RD 43 คาดว่าต้องการระบายสินค้า

๕.๒ สถานการณ์การผลิตและการนำเข้ากุ้งของสหรัฐอเมริกา ในปี ๒๕๖๕ สหรัฐอเมริกานำเข้ากุ้งแช่เยือกแข็งและผลิตภัณฑ์จากอินเดีย เอกวาดอร์ อินโดนีเซีย และเวียดนาม มูลค่า ๒,๗๓๖, ๑,๔๓๕, ๑,๔๐๐ และ ๖๔๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ จากมูลค่าการนำเข้าสินค้ากุ้งจากทุกประเทศรวม ๗,๑๓๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดสำหรับอินเดีย (ร้อยละ ๓๘) เอกวาดอร์ (ร้อยละ ๒๐) อินโดนีเซีย (ร้อยละ ๒๐) และเวียดนาม (ร้อยละ ๙) ในขณะที่นำเข้าจากไทยมูลค่า ๒๙๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดร้อยละ ๔ สำหรับปี ๒๕๖๖ เกิดภาวะราคากุ้งตกต่ำทั่วโลก เนื่องจากการเพิ่มผลผลิตกุ้งในตลาดโลกสูงเกินความต้องการ และปัญหาเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกา และหลายประเทศ ในช่วงปลายปี ๒๕๖๖ สหรัฐอเมริกามีแนวโน้มการนำเข้ากุ้งเพิ่มสูงขึ้นจากที่มีการชะลอตัวเมื่อต้นปี โดยนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้นเช่นกัน ขณะนี้ กระทรวงพาณิชย์สหรัฐอเมริกา (US Department of Commerce) อยู่ระหว่างการพิจารณาไต่สวนประเด็นการนำเข้ามาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping - AD) กุ้งน้ำอ่อนแช่เยือกแข็งจากเอกวาดอร์และอินโดนีเซีย และการไต่สวนการตอบโต้การอุดหนุน (Countervailing Duty - CVD) สำหรับกุ้งน้ำอ่อนแช่เยือกแข็งจากเอกวาดอร์ อินโดนีเซีย และเวียดนาม ตามที่สมาคมผู้แปรรูปกุ้งแห่งอเมริกา (American Shrimp Processors Association) ยื่นคำร้องเมื่อเดือนตุลาคมที่ผ่านมา โดยคาดว่าจะส่งผลให้สินค้าจากผู้ประกอบการ (เฉพาะราย) ในประเทศเหล่านี้ต้องถูกเรียกเก็บภาษีนำเข้าเพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๖๖ ในการพิจารณาทบทวนอัตราภาษีครั้งล่าสุด กระทรวงพาณิชย์สหรัฐอเมริกา มีมติให้คงภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด หรือ AD สำหรับกุ้งนำเข้าจากอินเดีย จีน ไทย และเวียดนามต่อไปอีก ๕ ปี แม้กระนั้นก็ตาม ไทยอาจได้รับอานิสงส์บางส่วนหากประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ถูกเก็บภาษี AD หรือ CVD เพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๗ นี้

๖. อื่น ๆ

๖.๑ USDA รับผิดชอบในประเทศมูลค่า ๓๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ USDA จะจัดซื้อกุ้งทะเลที่จับจากอ่าวเม็กซิโกและมหาสมุทรแอตแลนติกทางตอนใต้ มูลค่ารวม ๓๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว ๑,๒๔๐ ล้านบาท) โดยใช้เงินจากกองทุน USDA เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งตลาด รายได้ และอุปทาน ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๓๒ ของกฎหมายชดเชยด้านการเกษตร (Agricultural Adjustment Act of 1935) การจัดซื้อกุ้งที่จับจากธรรมชาติในครั้งนี้ จะช่วยบรรเทาแรงกดดันของอุตสาหกรรมกุ้งของรัฐลุยเซียนาซึ่งเป็นหนึ่งในตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดของรัฐ ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ ราคาเชื้อเพลิงที่สูงขึ้น ปัญหาด้านแรงงานและห่วงโซ่อุปทาน ตลอดจนผลกระทบที่รัฐบาลประเทศอื่นสนับสนุนการทุ่มตลาดสหรัฐอเมริกา ความช่วยเหลือของ USDA ในครั้งนี้ เป็นผลมาจากการผลักดันของ สส. Garret Graves ของพรรครีพับลิกัน จากรัฐลุยเซียนา เพื่อให้ความช่วยเหลือชาวประมงกุ้งในสหรัฐอเมริกาโดย สส. Graves อยู่ระหว่างดำเนินการผลักดันให้มีการออกกฎหมายในทุกแง่มุมเพื่อบรรเทาทุกขีให้มากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากภัยพิบัติทางธรรมชาติและปัญหาการนำเข้า โดยราคากุ้งยังคงอยู่ในระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์สำหรับกุ้งนำเข้าและกุ้งภายในประเทศ แม้จะมีปริมาณกุ้งทะเลขึ้นท่าเพิ่มสูงขึ้นทั่วทั้งอ่าวเม็กซิโก ตั้งแต่รัฐเท็กซัส ลุยเซียนา มิสซิสซิปปี แอลาบามา และฝั่งตะวันตกของฟลอริดา นอกจากนี้ USDA ยังได้ประกาศเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ ว่าจะทำข้อตกลงเพื่อจัดซื้อผลิตภัณฑ์ปลาแล่และปลาแท่ง (Fish sticks) ที่แปรรูปจากปลา Alaska Pollock จากผู้ผลิตหลายรายในประเทศมูลค่ารวม ๑.๒๑๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว ๔๒ ล้านบาท) เพื่อแจกจ่ายภายใต้โครงการแจกจ่ายอาหารแก่ผู้บริโภคในประเทศของรัฐบาลกลาง

๖.๒ ผลการประชุม Virginia Agriculture Trade Conference สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมในงาน 2023 Virginia Agricultural Trade Conference เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ จัดโดยหน่วยงานด้านการเกษตรและบริการผู้บริโภค (Department of Agriculture and Consumer Services) รัฐเวอร์จิเนีย ร่วมกับสมาพันธ์ฟาร์มแห่งรัฐเวอร์จิเนีย (Virginia Farm Bureau Federation) ท่าเทียบเรือเวอร์จิเนีย (Port of Virginia) และคณะเกษตรและเศรษฐกิจประยุกต์ (Department of Agricultural and Applied Economics) มหาวิทยาลัย Virginia Tech การประชุมดังกล่าวเป็นการร่วมหารือระหว่างเกษตรกร ผู้ส่งออก นักนโยบาย และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นการค้าและการตลาดทางการเกษตรโลกโดยมีตัวแทนจากสถานเอกอัครราชทูตที่ประจำในกรุงวอชิงตัน โดยผู้บรรยายแต่ละท่านมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ การสนับสนุนให้มีการลงทุนและเปิดรับหลักการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มการผลิตสินค้าอาหารให้เพียงพอต่อความต้องการของประชากรโลก และลดความหิวโหยตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDGs (Sustainable Development Goals) นอกจากนี้ สหรัฐอเมริกา สนับสนุนการทำการค้าร่วมกับต่างประเทศ การทำข้อตกลงทางการค้ากับต่างประเทศ และการลดข้อกีดกันทางการค้าจากประเทศผู้นำเข้า ทั้งนี้ ผู้บรรยายแสดงความหวังกับนโยบาย European Green Deal และ Farm to Fork ของยุโรป เนื่องจากเป็นวิธีการทำเกษตรกรรมที่ไม่สามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้เพียงพอต่อความต้องการของประชากรโลกและไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศได้

๖.๓ สส. ฟลอริดาตั้งเป้าห้ามผลิตเนื้อสัตว์จากการเพาะเลี้ยงเซลล์เนื้อเยื่อ สมาชิกผู้แทนราษฎร (สส.) ของรัฐฟลอริดา นำเสนอร่างกฎหมายระงับการห้ามผลิตเนื้อสัตว์จากการเพาะเลี้ยงเซลล์เนื้อเยื่อ (Cultivated meat) โดย สส. Tyler Sirois นำเสนอร่างกฎหมายหมายเลข ๔๓๕ (House Bill 435) เพื่อห้ามการผลิต ขาย ถือนำครอง และจำหน่ายสินค้าเนื้อสัตว์จากการเพาะเลี้ยงเซลล์เนื้อเยื่อในรัฐฟลอริดา หากร่างนี้ผ่านการพิจารณาและตราเป็นกฎหมาย ผู้ฝ่าฝืนอาจถูกตั้งข้อหาในความผิดลหุโทษแบบไม่มีเจตนา (Second-degree misdemeanor charges) และเสียค่าปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ ร้านอาหารหรือร้านค้าปลีกที่ฝ่าฝืนอาจถูกระงับใบอนุญาตหรือระงับการขายทันที ในร่างกฎหมายดังกล่าว เนื้อสัตว์จากการเพาะเลี้ยง หมายถึง "เนื้อสัตว์หรือผลิตภัณฑ์อาหารใดก็ตามที่ผลิตจากเซลล์ของสัตว์ที่ผ่านการเพาะเลี้ยง" ปัจจุบันยังไม่มีบริษัทจำหน่ายเนื้อสัตว์จากการเพาะเลี้ยงในสหรัฐอเมริกาแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เมื่อเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา USDA อนุญาตให้มีการเข้าดำเนินการตรวจสอบ Upside Food และ GOOD Meat ซึ่งเป็นแผนกผลิตเนื้อสัตว์จากการเพาะเลี้ยงเซลล์เนื้อเยื่อของบริษัท Eat Just Inc. นอกจากนี้เนื้อสัตว์จากการเพาะเลี้ยงเซลล์เนื้อเยื่อได้รับอนุญาตให้ใช้ในอาหารสัตว์เลี้ยงในสหภาพยุโรปเรียบร้อยแล้ว โดยบริษัท Bene Meat เป็นรายแรกที่ได้รับการรับรองให้ผลิตและจำหน่ายเนื้อสัตว์จากการเพาะเลี้ยงเซลล์เนื้อเยื่อ

๖.๔ รัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา จัดทำร่างยุทธศาสตร์เพื่อลดอาหารเหลือทิ้ง FDA USDA และ EPA (สำนักงานปกป้องสิ่งแวดล้อมของสหรัฐอเมริกา (US Environmental Protection Agency)) ได้เผยแพร่ร่างยุทธศาสตร์เพื่อลดอาหารเหลือทิ้ง (Food waste) ร่างดังกล่าวระบุวัตถุประสงค์ ตลอดจนสิ่งที่หน่วยงานต่าง ๆ ควรดำเนินการเพื่อเร่งไปสู่เป้าหมายของประเทศในการลดการสูญเสียและทิ้งอาหารจำนวน ๖๖ ล้านตันลงให้ได้ร้อยละ ๕๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ในร่างยุทธศาสตร์ระดับชาติเพื่อลดการสูญเสียและทิ้งอาหาร รวมถึงการรีไซเคิลสารอินทรีย์นี้ มีการระบุขั้นตอนที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนปฏิบัติการสนับสนุนจาก EPA USDA และ FDA ซึ่งจะช่วยเร่งการป้องกันการสูญเสียและทิ้งอาหารเท่าที่จะทำได้ และรีไซเคิลส่วนที่เหลือร่วมกับขยะอินทรีย์อื่น ๆ ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน สำหรับวัตถุประสงค์แรกจะเน้นการผลิตและจำหน่ายในห่วงโซ่อุปทาน USDA จะดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาโดยใช้ภาชนะบรรจุที่ทำจากวัสดุหมุนเวียน (Renewable materials) ที่อาจยืดอายุการเก็บรักษา กำจัดเชื้อโรค และป้องกันการสูญเสียอาหาร วัตถุประสงค์ที่สองของแผนมุ่งเน้นไปที่การลดอาหารเหลือทิ้งในหมู่ผู้บริโภค ผู้ค้าปลีก และธุรกิจบริการด้านอาหาร ซึ่งคิดเป็นปริมาณครึ่งหนึ่งของการสูญเสียอาหารและเหลือทิ้งในสหรัฐอเมริกา โดยต้องให้ความรู้แก่ผู้บริโภคเกี่ยวกับอาหารเหลือทิ้ง การลงทุนศึกษาวิจัยพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอาหารเหลือทิ้ง การขยายโครงการบริจาคอาหาร และการแก้ไขปัญหาตั้งแต่ต้นน้ำผ่านความร่วมมือของภาคเอกชน วัตถุประสงค์ที่สามมีจุดมุ่งหมายในการเพิ่มการรีไซเคิลขยะอินทรีย์ทั้งหมดในสหรัฐอเมริกา โดยจะใช้เงินทุนในโครงการต่าง ๆ เพื่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการรีไซเคิลขยะอินทรีย์ ขยายตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ที่มาจากขยะอินทรีย์ที่ผ่านการรีไซเคิล และจัดการกับข้อกั้วลเรื่องการปนเปื้อนในกระบวนการรีไซเคิล